

علوم و اقتصادیه و اجتماعیه

مجموعه

هر آبت برنجی کونی نشر اولنور

مؤسسلری :

احمد شعیب ، رضا توفیق ، محمد هارید

مندرجات :

حیات اجتماعیه : بدیع نوری . — ایکجی فیلیب : احمد شعیب . — زراعی پروگرام : احمد مختار . — مباحث روحیه : ساطع . — تربیه عقلیه : دوکتور ادهم . — تربیه ، تحصیل : فاضل احمد . — فرانسه اختلال کیری : احمد شعیب . — یکرمنجی مصرده مسئله اقتصادیه : حسن نحسین . — ۱۸۶۵ و ۱۸۶۹ سنلری استقراضنک مقاوله نامه سی .

مدیر و صاحب امتیازی :

محمد هارید

امور اداره و تحریریه : نور عثمانیه جوازنده طنین اداره خانه سی

نسخه سی : ۱۰ غروش

استانبول

باب عالی جاده سنده هلال مطبعه سی ، نومرو ۶۶

زراعتی پروگرام

اورمان و معادن ، وزراعت ناظری آریستیدی پاشا به

عثمانلی مملکتی ، زراعت مملکتیدر . عثمانلیلر ؛ زراعتی بر ملتدر . زمانمزده احتیاجات مندیه زیاده سیله آرتمش و رقابت اقتصادی پک شد تلتمش اولدیغندن هر هانکی قوم احتیاجاتی تطمین و صحنه رقابتده غالبیتی تأمین ایچون زمانی کچمهدن و دیگر اقوام کنديسنی پک کیروده بر اتمهدن توسیع غیرت و تزید سہی ایله مزسه استقبالی شبهه سز و خیمدر باخصوص بزم کبی اساساً جهت جهت پک کیروده قالمش بر ملتک فوت اولنه جق بر کونی بیله یوقدر .

توسیع غیرت ، تزید سہی ؛ علی العمیا یا بیله جق شیردن دکادر . بیله رک بر کون چالشمه نك ، بیله رک اون کون چالشمه دن دها مفید و ثمره دار اولدیغنده هیچ شبهه یوقدر .

ملت ، اولاً نہیه واصل چالشمه جقنی بیله لی و صکره چالشمه باشلاملی . خلفه چالشمه نك لزومنی - چالشمه دینی حالده اوغرایه جقنی یوقسوللقلری و فلاکتلری کوستره رک - اکلاتق و نہیه واصل چالشمه جقنی او کرتک ، حال حاضر مزه کوره حکومتک ذمتنه تعلق ایدن بر وظیفه در . فی الواقع حکومتک دائره حق و صلاحیتک نامتناهی توسیعنی و خلقک تفرعات امورینه وارنجیه قدر مداخله سنی تجویز ایدنلردن دکلر . « سوسیالیزم » مسلکی ایله یقیندن و اوزاقدن نسبت پیدا سندن اجتنابی و مملکتیزده بومسلکک اقامت ابتدا -

بیه سنك بيله انتشار ايله مامسنى عن صميم القلب ارزوايله ديكمز كى «Etatisme»
 دن ده اوزاق طور مق لزومه قائلز . لكن عصر لردن برى دوام ايدن
 شو اداره ، اعمال و اسباب و معارف سرك شرائط اجتماعيه مزى او درجه
 فنا لشديرمش و خلقى او قدر فقير دوشورمش ، عطالته آلاشديرمش و جاهل
 بر اقس كه حكومت ، فعال و واقف بر هيئت اداره رهبرك ايندكجه ، شديك
 هيچ بر شى اوله ميه جفتى ، خلقك هيچ بر شى يابايه جفتى كور بيورز .
 خلقه ، نه به و نصيب چالشمه نك او كره تلى و بووظيفه نك حكومت
 طرفدن ايفاسى ، مع التأسف لازم و مجبوريدر .

بوكون ، بر ملت ايچون يشامق ، رقيب ربه قارشى قهر اولماق ،
 حرب و استقلالنى ، غيب ايله مامك ايچون چالشمق ، متصل چالشمق ،
 دائما چالشمق لازم اولديغى خلقمزه اوكرتملى و شمدي حياتك ، بر فعاليت
 خدشه رس ، بر سهى تعب ناپذير ايله چاليشه بيلن و بو قدرته مالك
 اولانلره مخصوص و منحصر بر نعمت اولديغى ، طور مقسرين و يورونقسرين
 چالشمه جق قلك برى دنيا نك اوستنده اوليوب آلتنده بولنديغى خلقمزه
 بيلدير مى .

چالشمه نك ، لزومى ، وجوبى اكلاتدق دن صكره مملكتك زراعى
 بر مملكت اولديغى ودها يك چوق زمان صناعت مملكتى اوله ميه جفتى
 توسيع رفاهيت و معيشترك آنجق زراعت سايه سنده اوله بيله جكتى و شمدي
 زراعتك بزم بيلد يكمز زراعت اولديغى و هر شى كى بونك ده يك
 چوق ديكشديكى و بزون بتون باشقه لشديغى واسكى اصولده زراعت
 ايله توسيع معيشيت و رفاهيت دكل حتى بر قاج زمان صكره يشامه نك ،
 قوت لايحوت يشامه نك بيله ممكنمز بر حاله كله جكتى خلقمزه اكلاتملى .

خلقمزه ، نه به چالشه جفتی کو سترد کد نصکره نصل چالشه جفتی او کرتک ده .
تحت مجبوریتده بولنیور .

لکن خلقمزه بولنی بیلدیرمک واکلاتمق واکرتک ایچون ابتدا
حکومتک ، هیئت اداره نک بولزومی ادراک ایله میسی و بولنی بیلیم
لازمدر .

بر مملکتده مسائل سیاسییه ، نه درجه حائر اهمیت ایسه ، شه ستر
مسائل اقتصادیده اوقدر و بلکه ده فضل بر اهمیت حائر در . بیوک
یر سیاسی : [ای بر سیاست ، ای بر مالیه ایله بایله بیلیر] دیور .
ای مالیه ، ای شرائط اقتصادی سایه سنده اوله بیلیر . بر مملکتک خلقی
یوقسولاق و آچلق کی درد لرله پنجه ل شیرکن او مملکتده ای بر مالیه نک
کولکمی بیله اوله مز .

قوت ، حقه غالبدر . بر ملتک قوتی ، یوز بیکلرجه سونکولرک
اوچنده ، بیکلرجه طولرک آغزنده ؛ آهین زرهایلرک اوستنده در .
بولنرک همیسه ، ای مالیه ایله میدانه کله بیلیر . ای مالیه ؛ یالکز
زنکین خلقلرک ، معمور مملکتلرک نصیددر .

خلق زنکینلش دیرمک و مملکتی اعمار ایتمک ایچون بزم اول امرده
دوشونه جکمز شی ، زراعتی ترقی ایتدیرمک و اصول زراعتی اصلاح
ایله مکدر . دنیانک ، اک مناسب وضعیت جغرافییه سی حائر واک مثبت
اراضیه نه مالک بر مملکتده زراعت ، انباشلی واک مهم بر منبع ثروتدر ،
واسطه تعالیدر .

الجزیره ، آتوریلری ، کلدانیلری ، بسله دی و جهانگیر ایتدی .
هازون الرشیدک اسرافات و احتشاماته بول بول پاره یتشدردی . سوریه ،
رومانک ذخیره کاهی ایدی ؛ خلافت امویه نک سلطنتکاهی اولدی . ماکدونیا ،

فیلیپک و اوغلی اسکندرک هندستانی استیلا ایدن اردولرینی بسله دی .
 اناتولی ، سلیم اولارک و سلیمان قانونیلرک آلتون اوزنکیلی سپاهیلرینی ،
 بجوهرلی کمرلی یکچیریلرینی اداره ایتدی . اوزمانلر ، الکباشلی منبع ثروت
 زراعت ایدی .

روما جمهوریتی ایتالیا ، فرانسه و المانیایی و بتون بحر سفید اطرافنده کی
 جمالکنی متین یوللر و عظیم کویریلر و جسم صو کمرلی ایله دوناتدینی .
 زمان ، بتون پاره یی زراعتدن استحصال ایدیوردی .
 رومانک الک پارلاق دوری ، رومالیلرک الک چوق طوپراقله اوغراشدقلری
 زماندر .

بز زراعتیزی اهل ایدرسهک ، یک خطا ایدرز و زیاده سیله ضرری
 کوریرز .

حکومتزک بونک ایچون واسع بر پروغرامی ؛ ائی دوشولمش و بتون
 احتیاجاتیزی ، شرائط اجتماعی و اقتصادی مزئی نظر دفته الهرق تنظیم
 اولمش جدی واسلی بر پروغرامی اولمی در . بو پروغرام ، رفته رفته
 ولکن انقطاع و اهماله اوغرا دلقسنزین تعقیب و تطبیق ایدلمی در . بویله
 بر پروغرامک تنظیمی ، واسع و جدی بروقوفه و یک چوق تدقیقات و تبعات
 محتاجدر . ممالکمزک ، قطعات مختلفه سی ، شرائط مختلفه یی حائزدر .
 بوشرائط ؛ ارضی ، اقلیمی ، اجتماعی و اقتصادیدر .

مثلا اناتولیده طوپراق ؛ الجزیره طوپراغی درجه سنده مثبت
 دکلدر . اقلیم اعتباریلده الجزیره دن یک فرقیدر . الجزیره اقلیمده
 یتیشان یک چوق شیلر ، اناتولینک اقلیمی ایله الفت ایده منزلر . اناتولیده
 یتشدیریله بیله جک بعض شیلرده الجزیره ده یتیشه مز .

اناتولی زراعی ، الجزیره زارعدن دها چالیشقان ولکن دها فقیردر ؛

چونکہ اناطولیدہ پک چوق سہی و غیرت ایلہ وسط بر محصول
آلہ بیلیدیکی حالہ الجزیرہ آز بر سہی و غیرت ایلہ اعلا بر محصول
الہ ایدیلہ بیلور . اناطولیر چوق چالیشیور و آز قزانورلر .
الجزیرہ لیلر آز چالشب چوق قزانورلر بوجہتلہ اناطولیر، تأمین مہیشت
ایچون عصر لردنبری فضلہ چالشہ چالشہ، ارتا و خلقہ چالشقان اولملاردن .
مع هذا بر طرفدن اراضینک بول محصول ویرنامسی و دیگر طرفدن
بر قاج عصر دنبری حکومتک شرائط اقتصادیہ مملکتک اصلاحی اصلا
دوشوننامسی و بالعکس ہر کون ، دیگر کون واسطہ لہ خلقی صومغہ
چالشمسی یوزدن اناطولی خلقی ، فقرک صوک درکسنہ دوشمشدر .
حالبوکہ الجزیرہ لیلر ، اراضینک قوۃ انباتیہ سی سایہ سندنہ احتیاج لرندن
فضلہ محصول آدقلری و بونک بر قسمی فرات و دجلہ واسطہ سیلہ بصرہ
کورفزیہ سوق ایدہ رک خارجہ صانہ بیلدکلری و قطعہ مذکورہ
اکثر اہالی عشیرت حالندہ یشادقلرندن ویرکولری تسویہ ایلہ مامک
چارہ سنی سہولتہ بولدقلری جہتلہ نسبتہ دہا آز فقیردرلر . بوشرائط
مساعده ایلہ برابر سؤادارۂ مدیدہ الجزیرہ یی دہ خراب و پریشان ایلہ مشدرہ
بو قیل ارضی ، اقلیمی ، اجتماعی و اقتصادی فرقلر ، سوریه ایلہ
روم ایلی ، طرابلس غرب ایلہ یمن و حجاز قطعہ لری آرہ سندنہ دخی
موجوددر . بواسیابہ مہنی مملکتکیز ایچون تنظیم اولنہ حق زراعی پروگرام ،
نظارتک قلملرنندہ ویا ناظرک اوطہ سندنہ علی الجملہ یاییلہ مز ویا بلاملیدر .
بو پروگرام ، آنجق واسع وجدی بر « *Enquête* » دن
سکرہ بر ہیئت فنیہ طرفندن تنظیم ایدملیدر .

بو تفصیح ، جدی و مکمل ، مفید و ثمرہ دار اولمق ایچون ارباب
وقوف و اختصاص طرفندن اجرا اولملیدر . بونک ایچون ہمہ حال اورپادن

بر قاچ مقتدر و مشهور «زراعت مهندسی Ingenieur agranome جلی لازمدر. بونارک هر بری بر قطعه‌یه اعزام و معیترینه خلقه‌لی زراعت مکتبندن مأذون مقدار کافی مساون ترفیق ایدلملیدر.

بو مهندسلسر، مملکتک اولاً «شرائط ارضیه‌سی» géologiques Conditions «ثانیاً» «شرائط اقلیمیه‌سی» Conditions climatologiques «ثالثاً» «شرائط اجتماعی و اقتصادی‌سی» Conditions sociales et économiques «رابعاً» «شرائط طبیعی و تنوع ایلهرک هر بر هیئت طرفدن تنظیم ایلیمه‌جکی رابورده اراضینک و اقلیمک، نه‌کبی محصولات بتشدیرمکه مساعد و موافق اولدینی و خلقک قابلیت اجتماعی و قدرت اقتصادی‌سنک درجه‌سی، غنعه و تفرعاتیله توضیح و بیان و هر قطعه‌ده، استعداد و قابلیت نسبتنده زراعتک تعمم و ترقی ایلیمه‌سی ایچون اتخاذی اقتضا ایدن تدابیر تعیین ایدلمی و نرهلده نمونه چفتلککری و زراعت مکتبکری احداث و تشکیلی ممکن و لازم اولدینی و بو چفتلک و مکتبارک و دروننده‌کی ده‌پولرده بر اجرت مقابلنده کیرایه و یرمک و اشترایه طائب اولانلره فروخت اولتقی اوزره بولندیریله‌جق یکی اصول هر نوع زراعت ماکنه‌لرینک مصارف تأسیسه و اشترایه‌سنک و چفتلک و مکتبارک صورت و طرز اداره‌سی و مصارف دائمه‌لرینک مقداری کوسترملیدر.

قطعات مختلفه‌ده ایلک و یا بر قاچ سنه ایچون زراعه تخملاق توزیمی لازم ایسه بولزومی اکلاملی و توزیع اولنه‌جق تخملاق مقداری تعیین ایدلملیدر.

زمان زمان شوراده و بوراده ظهور ایدوب ضایعات عظیمه حصوله کترین و بای بقری و سائر علل ساریه حیوانیه‌نک منع ظهور و سرائی ایچون اک عملی واک قابل و سهل الاجرا اصول — مملکتک حالی و خلقک

درجه قابلیت نظر دفته آله رق — تعریف و ایضاح و حیوانات اهلیه نك اصلاح جنسی و تكثیر مقدار لرئ ایچون اقتضا ایلیان تداییر فنیه واداریه بیان و این جنسیدن نه قدر دامزاق بوغا و قوچه لزوم وارد تعیین اولغیدر واصل بوهیئتلر ، بوتون شمول مفاسیله مکمل وجدی بر « تفصیح Enquête » یا علی و تفصیح نتیجه نی — هر بر قطعه ایچون بر مجله ایله — نظارت بیلدیر ملی درلر . نظارت ده بونلری فنی واداری مأمورلردن مرکب بر قومیسسیونه بالئودیع عمومی پروغرامی تنظیم ایتدیرمیلدر .

والیلرکده رأی و مطالسہ لرئ استفسار و استعلام اولنه رق آلتان جوابلر مذکور قومیسسیونه تودیع اولنورسه البته دها موافق اولور .
یو پروغرام تنظیم اولندقدنصکره بونک صور تطبیقیه نی دوشونمک و موقع فعله قویق ایجاب ایدرکه بونک ایچونده اولا پاره یه ، ثانیاً مأمورین فنیه احتیاج واردر .

اقتضا ایدن پاره نی تدارک ایچون ابتدا بونک مقدارینی و قلاچ سنده صرفی اقتضا ایدم جکنی تعیین ایله مک لازمدر . بونلر تعیین ایله دکنصکره هر سنه بودجه یه ، لزومی قدر بر مبلغ ادخالی قابلدیر . هیئت تشریعیه نك بودرحه اساسی و بوقدر فائده لی بر مقصد ایچون سنوی بر قلاچ یوز بیک لیرانی اسیرکهمیه جکنده و بومقصد ایچون صرف اولنه حق میالغ ، آز زمانده اعشار و اغنامک تزیادی و خلقک ویرکولرینی منتظماً تسویه سی امکانتک حصولی ایله بر قلاچ قاتی واردات استحصالنه خدمت ایلیه جکندن بودیون عمومی اداره سنک ، قوزده جیلغک اصلاح و تعمیمی ایچون اختیار ایله دیکی فدا کارلقلر و بوندن ایتدیکی استفاده معلوم اولدیفندن بوبابده ادنا مرتبه ترده ببله محل کورمیه جکنده شبهه یوقدر . مأمورین فنیه

کلیه ممالک عثمانیه قطعاته تقسیم اوله رقی هر بر قطعه ایچون پروغرامک تطبیق و اجرا سنه نظارت ایله مک اوزره اوروپادن متخصص برر زراعت مهندسینک جلبی الزمدر . چونکه بویه مهم وعظیم بر امرک بحق ایفاسنه مقتدر ارباب فخر اولدیغی اعتراف ایله ملیدر افراد ایچون اولدینی کی ملتر ایچونده نقصانلرینی بیلک کی عرفان اولمز . نقصانلرینی بیلانلر ایسه تصحیح نقصان ایله مزلر . بوقطعات زراعت مدیرلرینک معینه کافی درجه ده خلقه لی زراعت مکتبندن مأذون مهندس لر بیطر مکتبندن مأذون بیطر لر تعیین اولمیلدر .

بونلرک اشعارات و تکلیفات و مطالباتی تدقیق و ایجابی تعقیب و اجرا ایچون باشنده ینه اوروپادن جلب اوله حق بر متخصص بولنق اوزره نظارتده بر « زراعت مدیریت عمومی » سی تشکیل ایدلمیلدر . شمعی یه قدر اورمان و معادن و زراعت نظارتجه بویه بر پروغرام تنظیمه تشبث اولدینی حتی دولت و ملتز ایچون مسائل مهمه حیاتیه دن اولان زراعتک ترقی و تکمیلی و حیوانات اهلیه ک اصلاح جنس و تکثیر مقدارلری و علل و امراض ساریه قارشی محافظه لری ایچون جدی و اساسلی برشی یابلدینی ایشیدلدی . فی الواقع « زراعت مدیریتی » و « بیطر مدیریتی » تشکیلاتی و امور زراعی و بیطاریه ک تنسیق و اصلاحی ایچون بر قاج قانون لایحه سی تنظیم و لاجل التدقیق شورای دوله ارسال قلمش ایسه ده بونلر، جدی و اساسلی برشی یایمق ایچون دکل، آنحق برشیلر یاییلور دینسون مقصیده علی الجمله یابلش اولدیغندن اولدجه مهم بر مصرفی موجب اوله جقلری حالده ذره قدر فائده لری کورلیه جکی شبه سزدر . بر آز اول دیدیکم کی اساساً بز بوکی مزید وقوف و کمال اختصاصه احتیاج کوسترن امور مزنی — بزده جداً واقف و متخصص آدملر یتشخبه قدر —

اوروپادن جلب اولنان ارباب فنه توديع ايله مزسهك هيچ برشی ياباميه جغمز و هيچ بر نتیجه الده ايدميه جگمز ، پك آشكاردر . ناظر پاشا حضر تاري ! شومطالعائكم ، نه درجه يه قدر ايجاب مصلحتيه موافق ومسئله نك اهميته متناسب اولديغني كوسترمك و باخصوص مملكتز كي هر جهتله كيري قالان و اصولات جديده و ترقيات حاضره دن محروم بولنان بر مملكتده زراعتك ترقيسي و اصول زراعتك اصلاحي و حيوانات اهليه نك اصلاح جنس و تكتير مقداري و حيوانات خسته لقلربنك دفع و منع سرايتي كي امور مهمه فنيه نك حسن تمشيق نه درجه مشكل و نه قدر و قوف و معلوماته ، اختصاص و تبتمه محتاج بولنديغني اثبات ايله مك ايچون پيشگاه انظار عاليرينه موسيو ژول هوره نك « برلين » عنواني مجله نفيسه سندن ترجمه ايله ديكم بر فصلی عرض ايديورم .

البته معلوم عاليريدركه موسيو ژول هوره ، آلمانيا و آمريقايي پك ايني كزه رك بو مملكتله دائر زياده سبيله واقفانه و دورينانه متعدد اثرلر يازمش فرانسز بر صاحب عرفاندر .

ينه البته معلوم عاليريدركه آلمانياه و باخصوص آمريقاده زراعت پك مترقي بر حالده بولنيور و فك ابداع ايلديكي اك صوك اصول ، بو مملكتلر ارباب زراعتي طرفندن تطبيق ايديليور . شبهه سز ينه معلوم عاليريدركه آلمانياه بيوك زراعتدن و بيوك اراضي صاحبليدن مركب اولان « محافظه كار » فرقه سي زراعتك اصلاح و ترقی ؛ حمايه و تشويقي تأمين ايلين بر پروغرامي قبول ايتدير مك ايچون تام يكرمي بش سنه چالشمش و بوني ۱۹۰۵ ده رايخشتاخه قبول ايتدير مكه موفق اولمشدر . بو پروغرامك قبول و تطبيقندن بريدركه آلمانياه زراعتك ده صناعت درجه سنده ترقی ايله مك امكان و احتمالي حصوله كلشدر .

ایشته موسیو ژول هورنک « برلین » عنوانی اثرندن نقل اولان
فصل ، هم اصول حاضره زراعتک - شعبات مختلفه سنده - نه درجه ترقی
ایستدیکنی وهم ۱۹۰۵ سنه سنده قبول اولان پروگرامک ارباب زراعت
نه قدر قائده لر تأمین وبو اغورده - المانیای حکومتک - نه بویوک
مخداکارلقلر اختیار ایله دیکنی نظر والالرنده عنعنه سی ایله کوستره جکدر
حمیت و درایت عالیلرندن مأمول و مختلادرکه درعهده بیوردیقنر مهم
نظارتک امورینی حسن تمشیت ایله مک ایچون صرف مزید غیرت
بیوریلور و امور زراعیه نک تنسیق و اصلاحی و حسن اداره سی ارباب
اختصاصه احتیاج کوستردیکندن بو اموری اهللرینه تودیع ایدره رک جدأ
باشدن باشه وشدله محتاج اصلاح و معانت اولان امور زراعیه مزى
موزراعمرى اصلاح و شاد ایلر وبو صورته و طمکنزه پایدار و ثمره دار
بر خدمت ایفاسنه موافق اولورسکنر .

موسیو ژول هورنک دیورکه :

« وعد ایله دیکم کون بارون (.....) چقلمکنه کیتدم . چفتلک
بناسی قسماً عصر دیده و قسماً یکی و صوم طاشدن ایدی . برنجی قاتک
منجمره لری و تراجلری کوله ناظر دی . شاتو دائراً مادر اورمانه محاط
بولیوردی . صالونلر ویمک اوطه سی طرز جدید اوزره و مکلف بر
صورته دوشمنشدی . شاتونک اطرافنده عصر دیده آغاچلر بنانک
یوکسک قله لرینک اک یوکسک قاتلرینه قدر سایه صالیوردی . بارون ،
بنی حجره اشتغالنده قبول ایتمدی . حجره اشتغالک بیوک ماصد لرینک
اوزرلرنده یازی ماکنه سی ؛ مصنفلر ، دوسیه لر چفتلکک ابنیه مختلفه سنی حجره
اشتغاله ربط ایدن خصوصی تلفونلر و مقبوض علم و خبرلری و مخبرات
سجاریه اوراقی و ایسانستیک مجموعه لری بولیوردی .

کتابخانه بی کوزدن کچیردم . موجود اثرلر « طوپراقلرایچون تقیدات جدیده ، حیوانات غداسی ، کوبرهله اصولی و مختلف نوع کوبره لر ، مناوبه زراعت » کبی کتابلردی . بارون ؛ محصولاتی و جنس و نوعی و اوصافی ، اراضینک قوه انباتیه سنک وسطیسنی و قابلیت محصله سنک درجه سنی ، محصولات و حیواناتک هر دفعه فروخته کی اثمائی قید و ضبط ایچون بر قاج ستونه منقسم طابولر طبع ایتدیرمش . بر سنه ایچنده نه قدر تخم و کوبره صرف ایندلیکنی و اراضی نی سوردیرمک و کوبره لثمک و حصاد ایچون نه قدر مصرف اولدیقنی و محصولاتک نه قدره صابلدیقنی و بالتیجه حاصلات صافیه نک مقدارینی ساتیمی ساتیمه اکلماق ایچون بو طابولردن بر صحیفه بی کوزدن کچیرمک کافی در . بیوک بر ماصه نک اوستنده بقدا ایله چاودارک دکرمنه کوندیرمک ایچون کافی درجه ده قوری یعنی ثقات اضافیه مطلوبه بی حاز اولوب اولمقلرینی اکلماق ایچون دقیق بر ترازو و بونک یاننده آریه نک باشاقلرینی کسک و جنسارینی تقدیر ایله مک ایچون دیگر بر آلت ایله طوپراقلرک مقدار کافی کیرچی حاوی اولوب اولمقلرینی اکلماق ایچون بر تحلیل امیککی بولنیوردی .

حولیده ، بر سنه ظرفنده چفتلکده تبدلات هوائییه و نزول ایدن یا غمورلرک مقدار وسطیسنی ؛ دیگر محللرده حصوله کلن حادثات طبیعیه جدوللریله مقایسه ایله مک و محصولک مقدارینک حادثات طبیعیه محلیه ایله متناسب اولوب اولمقلرینی تدقیق ایله مک اوزره بر « میزان باران Pluviometre » ایله « بر میزان هوا Barometre » موجود ایدی حولینک دیوارلرینه ، هلق جدوللره سنه لردن بری چفتلکک علامت جویه سی قید و اشارت ایدلش ایدی . چفتلک شهردن اوزاق بولندیقندن بنالری تنویر ایچون لازم اولان غازی بالذات اعمال ایله مک لازم ایدی بارون ،

بونك ایچون شاتویه یقین بر محله بر غازومتر انشا ایتدیرمش وبتون بنالری آستیلن ایله تنویر ایله مشدی .

چفتلکک ایکی بیک هکتار [۱] اراضیسی ، بغدادی ، آرپه ، چاودار پاتانس پانجار زراعتنه تخصیص ایدلمشدی .

سکز یوز هکتارلق بر اورمان و بش یوز هکتارلق چارلق یتشدیرلمش و بشیوز هکتار اراضی ده نطس ایدلمشدی . چفتلکک اورته سنده بشیوز هکتار جسامتنده بر کولده واردی .

اوکله طعانی ایتدکدنصره بارون ، کوله رک دیدی که : عرب حاضر ، چفتلکی کزمل کوره جکسکز که تبل دکام ، و مشاغل المانی و کلا سندن هر هانکی بری قدر چوقدر . تطبیقه چالشدیغ یکی بعض کشفیات زراعی دن ماعدا چفتلککم اداره سی ایچون دائمی بر فعالیته لزوم واردر . کل یوم نشاسته فابریقه سینه نه قدر پاتانس کوندردلیکنه و شکر فابریقه سینه کوندربلن پانجارک مقدارینه و بونلرک حاوی بولندیقی طبیعی شکرک مقدار وسطیسنه دائر مختلف اداره لردن راپورلر آلیم . یکی بر زراعت ماکنه سی تطبیق اولئیور . بونک تجربه سندن استحصال اولنان نتیجه لرده باراپور بیلدیریلبر . ایشلته مصارفک حساباتی و محصولات و مصنوعات زراعیه پیاسه لرنی ، هر کون ، تدقیق ایله مکه مجبورم . چونکه هم زارعم همده صناعتکارم زیرا محصولاتدن بهضارینی مثلاً پاتانس و پانجاری کندی فابریقه لرمده استعمال ایدیورم .

بارونه دیدم که :

مع هذا سزهر شیشی احاطه ایدم سزهر شیشی . بیلهم سکز . شبه سزخیر .
لکن زراعتک هر شعبه و قسمی ایچون متخصص مقتضای سز واردر .
[۱] بر هکتار تخمیناً اون دوغدر .

بونلرك بعضلى دولت ياخود ولايتلر طرفندن تعيين و معاشلىرى عمومى بودجهدن ويا ولايات بودجهلرندن تسويه اولنور .

بعضلى ده اصحاب اراضى طرفندن تشكيل اولنان سنديقهلر تعيين و معاشلارنى ده سنديقهلر تسويه ايلر . بنم ده خصوصى بر ايكي فن مأمورم واردر .

بووجهله قيونلرم ، زراعت نظارتى طرفندن بتون ايماطاولرلقدكه سورولر ايچون تعيين اولنان متخصص بيطرلر طرفندن هر آي بر كره معايه اولنور . بو بيطرلر چفتلشمه زمانى قيونلرك جنسلرينه كوره مختلف اولمى لازم كلن قوچلىر بر ابر كتيرلر و يناشملر حيوانلر مى بونلره چكولر . ولايت تجارت اوطةسى طرفندن تعيين اولنان ديكر بر متخصص مفتشده اورمانلىر دائما معايه ايدر و خسته آغالرك صورت تدويستى و شفاياب اولمى قابل اولديقتدن قطعى ايجاب ايدنلى تعريف و تعيين ايدر . دولت طرفندن تعيين اولنان ديكر بر مفتشده آغالرك و اينكلركم سودلرني معايه و حاوى اولدقلى ياغك درجهسى تحليل و تعيين ايدر . بوتفتيش زراع ايچون بك فائده ليدر چونكه بر اينكلر سودى كافى مقدارده تره ياغى حاصل ايتديكي تين ايدرسه آنى سميزله تير و قصابه ساتار و يهوده مصرفدن قورتيليرز .

بونلردن بشقه « اروا و اسقا » مفتشلمز واردر . بومفتشلى ده حكومت تعيين ايدر . هر سنه موسمده كلرك قناللرمى و خندكلرمى كوزدن كچيرر و چايرلر ابى بر حالده مى و بونلى فنا و مضر اولر استيلا ايلورمى معايه ايلر اجراسى لازم كلن تدابيرى تعريف و تعيين ايدر . حكومت طرفندن ينه هر سنه اعزام اولنان بر هيئت تفتيشيه دها واردر . بو هيئت؛ جنس بوغا و اينكلرى معايه ايدر . بوتفتيشدن مقصده ، يكي طوغان

یاورولرک جنسنی ا کلامق و فواوادی جنسدن بو فالرک ای جنسدن اینکلره
چکیلرک جنسک بوزولسنی منع ایله مکدر .

بو ائشاده صربه مز اونه سنده بریسنده ایری غرائیت پارچه لری
بولان واسع تارلارک کنارندن کچوردی .
بارون دیدی که :

باقکز بوراده یالکز اراضی بی بر آز سورمک کافی دکدر . بتون
بوفا طاشلری چیقارمق ایچون بخارله متحرک غایت قوتلی بر صابان
قوللانیوروز و چیقاردیقمز طاشلرله قالدیرملری انشایدیوروز . قالدیرملرک
اون سکز سانتیمتره نخندده طاشلردن انشاسی مجبوریدر . قانون بوبابده
یک قطعیدر .

کوبره کلتجه بونی هر سنه تجدید ایدیوروز . هم عادی کوبره
یک فائده لی اولیور . صنی کوبره قوللانیوروز . یالکز « پوتاس » ایکی
واوچ سنه دوام ایدیور . سنده الی و آلتش بیک فرانقلق صنی
کوبره صرف ایدیورم . کلسی کوبره لرک الی کیلوسی نقلیه سی ایله
سکسان سانتیمه مال اولیور . برهکتار اراضی به ایکی بیک کیلو کلسی کوبره
کافی کلیور . کثرتله استعمال ایتدیکمز آمونیاک ، دهام ایدر . کچدیکمز
یولک ایکی طرفنده واسع تارلارله کوکب الوعر فصیله سندن سارانالا
وخردال وقره بغدادی اکیلشدی .

بارون پارماغی ایله اوزاقده برهنا کوستره رک دیدی که کوریورمیسکز .
بزم بیوک چفتلکلر کوچک اصحاب اراضینک ، مالکانه لری ایله
محاطدر .

بونلرک وسطی اوله رق یوز الی هکتار اراضیسی وهپسنده کوچک
بر اورمان واردر . اراضینک قسم متباقیسی کاملاً قوللانیلور . هر نوع

حبوبات ایله پاتاس و پانجارا اکرلر. و بونلری ده عینی مفتشله زیارت ایدر
وعینی نظارت و تقیدات آلتیده بولندیرولر.

عربه من یولنده دوام ایدیوردی .

یوللرده قاز سورولرینی کون کوجک و صاپ صاری قزلره و کچ
قز چوبانلره راست کلیوردق . اکیخیلر و عمله لر کی بونلرده بزى حرمتله
اکیله رک سلامیورلردی . له واسلا و عمله عربه توقف ایدمجه یا قلاشوب
افندیلرینک الی اوپیورلردی .

باورن دوام ایدهرک دییوردی که :

قیونلر آزالیور . قیون بسلامک پک بهالی اولیور .

قیون سورولرینک کچدیکی تارلار پک بوزیلیور .

حصاد ختامه ایرر ایرمن رطوبتک نفوذ ایله یه نیلمی ایچون ترلاری
چویرمک ایجاب ایدیور . اکر قیونلری براقیرسه ق تارلاری و قتیله
چویره میورز و کله جک سنه نک محصولی اینی اولمیور . فرانسه ده قیونلردن
یوکسک کهرک آلمغه باشلانیدیغن بری آلمانیده قیون اتی اوجوزلادی
چونکه فرانسه یه کوندره میورزه هم آلمانلر قیون اتی سومیورلر . یوننه
کلنجه اوستریالیدن اوقدر چوق کلیورکه رقابت قابل اولمیور .

اسویچره و اولدنبورغ اینکلرینی ، آتلی و ایشه پک اینی کلن
اوکوزلری ترجیح ایدیورز . بونلرک کوبره لری ده پک فائده لیدر .

باروندن سوردم که :

سودیکنزی نه یاییورسکنز ؟

ایسساه کونده ریورم چونکه کوییلرمن شمدی تره یاغی وینیر یا مق
صنعتی اونوتیدلر . بوحوالیده بولنان چفتلک اصحابی سودلری صامق
و تره یاغی وینیر و کوسبه یا مق ایچون بر شرکت تشکل ایتدک و بوندن

بری چفتلکله مزدده بایققلر غیب اولدی . بنده تره یاغنی شهردن آلیورم .
 کوردیککیز بو حیوانلرک جمله سی هر سنه اشیلا نیورلر . ایکی سنه
 اول بتون طانه لریمه « به ریغ » ک سرومی تلقیح ایتدیردم . جمله سنک
 ورمدن سالم اولدینی اکلاشلدی . بش و الی سنه دنبری ده جنوارلری
 آشیلا تیورم ؛ هیچ بر ساری خسته لق قالمدی . حالبوکه عمله لرم ، بوکشی
 تطبیق ایتدکله رندن اولیسی کبی جنوارلری غیب ایدیورلر . بو انشاده
 محصولات انبارلرینه کله شدک . عربه طور دی و کیردک بارون حبوباتی
 کوستره رک : ایشته بوسنه کی محصول . ایشته تخملق . شمدی ، نمونه لری
 تقریق ایتدیروب مختلف تجاره کوندره جکم . هانکیسی الک زیاده فیات ویررسه
 آکا صانه جغم آرپه نک یوز کیلوسنی الک اشاغی $۲۰\frac{1}{4}$ فرانقه و بقداک یوز
 کیلوسنی $۱۷\frac{1}{4}$ فرانقه صانه جغمی امید ایدیورم .

باروندن صوردم : فیات پیاسه سی کی تعیین ایدیور ؟

— زراع طرفدن احداث و حکومت جانبدن تصدیق اولنسان
 بر قومیسون . بو قومیسون ، غزنه لرده نشر اولنان فیاتلرک ، حقیقی
 اولوب اولمادیغنی قوتترول ایدر .

زراع هیئت متفقه سی ، بو قومیسونک احداثی لزومنی حکومت قبول
 ایتدیرمه که چوق چالشدی . حکومت تجارتی تماماً سربست براقق ایچون
 ابتدا رد ایتدی لکن بالاخره قبول ایله دی . حکومت پیاسه سی تحت
 نظارتده بولدیرمق ایچون اصحاب اراضی و تجارتدن خیرخواه و ناموسلی
 مفتشله انتخاب ایدر . لیسه ساده ، پوزنده بره سلاویده والحاصل بتون
 حبوبات بازارکاهلرنده بو قومیسونلر موجوددر .

تکرار یوله چیقیمشددق . عربه مزنا متناهی پانانس تارلارینک آره سندن

کچوردی .

بارون ایضاحانه دوام ایلوردی :

صوك بهارده دائمی اوچوز چققی دن فضله اوله رق پاتاسلری طوپلاتمق ایچون استخدا م ایلدی کم کونده لکچیلر ایچون ۳,۰۰۰ فرانق صرف ایدیورم . هر عمله کونده بر فرانق یومیه آلیور . هر سنه اوست اوسته بش میلیون کیلو پاتاس محصولی آلیورم . اوچ میلوتی نشاسته اعمالنه صرف ایدیورم ، متباقیسنی چققیلره و حیوانانه ویریورم و بوندن مقدار کافی تخملق آیریورم . پانجار محصولی ایکی میلیون کیلورده . وسطی یدی یوز بیک کیلو چاودار ؛ اوچ یوز بیک کیلو بغدادی و آربه و صمان حاصل اولیور .

— نیچون پاتاسلریکزله اسپرتو اعمال ایتیمورسیکنز .

— سبی پک بسیط . نشاسته فابریقه سنک چرکاب صولری غایت قوتلی کوبره خدمتی کوریور و بوصولرله چایریتشدیریورز حالوکه اسپرتو فابریقه سنک چرکاب صولری ، برشینیه یارامن و بلکه مضردر . هم اسپرتو اعمالنده پک فائده یوقدرز زیرا اسپرتودن پک آغیر ویرکو آلیور بوندن حکومتک مقصدی ظن ایدر سیم — فضله اسپرتو اعمالنه مانع اولمقدور .

— پانجارلریکنزی نه یاییورسکنز .

— بونکله اشتغال ایله هم . مؤسسزلرندن اولدیغم شرقی آلمانیا پانجار سندیقیسی بر شکر فابریقه سی تأسیس ایله دی بوفابریقه آلمانیا ناک الک بیوک شکر فابریقه لرندن بریدر .

پانجار محصولی طوپلاتدیغم کونک ایتسی ؛ مختلف محصولک نمونه لرینی فابریقه یه یوللارم . همان برکون صکره ، فلان ترلانک پانجاری یوزده شوقدر فلان ترلانکیکی بو قدر شکری حاویدر جواجی آلیرم .

کوندره حکم واغونلرک مجموعنک تخمین ، محصولک قیتی میدانه
قویار . و محصول فابریقه واصل اولدقدن بر هفته صکره بر تحلیل
رایوری کونده ریرلر . بوراپوردن ، پانجارلرک حدا عظمی شکرى حاوی
اولمسی تأمین ایچون تارلارک صورت کافیده کوبره لخش اولوب اولمادیقی
اکلارم . بو معلومات سنه آیه محصولی ایچون پک قیتدا در . بو ائنده
نشاسته فابریقه سنه کلسدک ؛ فابریقه کیردک ، نشاسته فابریقه سی ؛ کنیش
• بر کولک نهایتده بولنوردی .

بارون دیدی که : کوره جکسکرکه فابریقه غایت ، بسیطدر . اعمالات
زمانی یومیه یکر می نش بیک کیلو پاتانس کوندریورم چونکه فابریقه کوچکدره
عربلر ، بوشالتیله پاتانسلر ، برمانل اولوق واسطه سیله کنیش برکفکیه
ایندریلیور واوراده ماکنه ایله یقانیور وینه ماکنه ایله ازمکه مخصوص
آله اصعاد ایدیلیور وبالاخره درونلرنده بر دکرمن طاشی بولنان بر قاج
تکنه دن کچرک بتون بتون ازیلیور ونشاسته اهسته آهسته دو کیلیور
دو کیلان نشاسته تمیزلنوب قورودیلیور . پاتانسلر مواد دقیقهدن غیری
ماده لرینی صو آفتیور و بولنری ، حیوانلره کوندرملک ایچون صاقلایورز .
نشاسته یی ، جوار چفتلکدرک معمولاتی ایله بیوک تجاره صاتیورز . اک
ای جنس ، انکتریه کیدیور . فابریقه ، کولک صویله تحریک اولنیور .
مالکانه مده شیج بر شی ضایع ایدلمدیکندن بو کولده یتشدریلان بالفلرده
لیسایه یاخود بره سلاوه کوندرملکده در .

نشاسته فابریقه سنک جوارنده یکی انشا اولنمش عمل اولری بولنوردی .
طوغله دن انشا قلنان بواولر ، برنجی قانده ایکی اوطه وسود وسبزوات
محافظه سی ایچون برعزن ایله ایکنجی قانده بریتاق اوطه سی حاوی ایدی .
اولرک اورته سنده بولنان ذخیره انبارلری بر قاج عمله عالی سنه مخصوص

ایدی . بونلرک دروننده هر عائله ایچون آیری بر محل و هراوک قارشیننده . حیواناتی بارندرمق ایچون برر کوچک آخور موجود ایدی . باروندن صوردم که

عمله لرک اجرتی نه قدردر .

زراعت عمله سی سنوی یوز مارق (۱۲۵ فرائق) آلیرلر . عمله نك اولی بولنسی وزوجه لرینك یازین حصاده و صوك بهارده پاتانس زراعتده . قیشین بغدادی دوکمه یاردم ایله ملری شرطدر . اگر عمله اولی دکسه یا چالیشه حق سنده برارکک اولادی ویا بریکنی بولنسی لازمدر . زوجہ سی چالشدینی وقت قیشین یومیہ ۷۵ ساتیم یازن ۱,۲۵۰ فرائق اجرت الیر . بوندن بشقه عمله یه ، سنده ۱,۲۵۰ کیلو بغدادی ، آرپه وچاودار و ۳۰۰۰ کیلو پاتانس و ۶۰ مارق قیشنده اودون و کور ویرمه مجبورز و هر عمله عائله سنه ، سبزہ یتشدریمک واکثریا براینک و برکچیدن عبارت اولان حیوانلرینک غدا سی اکمک ایچون ، ۱,۲۵۰ مترو صربی ترا تخصیصی ده لازمدر .

بعض دفعه ، چفتلک صاحب لری ، عمله نك ایکی کچی ویراینکی بسارلر یاخود ایکی کچی ویراینکک یومیہ ویرمه چکی سودی ویرلر . وعلی الا کثر عمله هر سنه ایکی جنوار یتشدریر ، برینی صانار ، دیکرینی ده طوزلیوب قیشین صرف ایدر . وطاووق بسله مکده مأذوندلر .

عمله نك عائله سی میاننده خسته دوشنلر اولورسه حکیم و علاج اجرتی چفتلک صاحب لری ویرمه اقتضا ایدر .

چفتلکده استخدام ایله دیکم هر بر عمله ایچون تقاعد صندوقنه هفتده . اون پنہ تنغ ویرمه مجبورم . بر بوقدرده عمله ویرمه مجبوردرکه سنوی بش مارق ایدر .

البتہ بیلورسکزر کہ برقاج سندہ نبری آلمانیاہ زراعت عملہ سی ایچون دہ
تقاعد صندوقلری تشکیل اولندی . چالشہ میہ جق قدر اختیار لایان ویاعلیل
اولان عملہ یہ تقاعدیہ تخصیص اولتقدہ در .

— دیگر مصارف و ویرکولریکز نہ در .

— چوق . اولا ایراد اوزرینہ ویرکو نانیا کوی وناحیہ ویرکوسی
ثالثاً مکتبلر وکیلسالر اعانہ سی . بو اعانہ نیک $\frac{1}{3}$ نی عملہ $\frac{2}{3}$ نی بن
ویریورم .

بونلردن بشقہ « مساعی » نظارتی مفتشلیرنیک تفتیشات و مؤاخذات
دائمہ سنہ معروض بولیورز . قابریقہ لردہ ، دکر منلردہ و تازالاردہ عملہ نیک
برقضایہ اوغرامسنی منع ایچون دیوارلردہ مردیونلر بولنلق و عملہ نیک
قولاندینی مردیونلرک اوجلری سیوری اولق وحق صمان آرابہ لری
— دور نظامک ایچون — صورت مخصوصہ دہ ایپلرلہ باغلانلق لازمدر .

« مساعی » نظارتی مفتشلیری بونلرک تماماً ایضا اولنوب اولتقدیغی
صیق صیق تفتیش ایدرلر و اولتغامش ایسہ جزای نقدی آلیرلر .
عملہ اولرینیک رطوبتدن عاری و مجدد هوا یہ مساعد برطرز دہ انشاسی دہ
مجبوریدر . عینی مفتشلر ، اولری دہ کزدرلر ، موافق بولمزلسہ اخطار
ایدرلر . اخطاراتک عدم اجراسی مستلزم جزادر .

بارونہ دیدم کہ :

بوقیودائی ، یک چوق ویک مزعج بولیورمیسکزر ؟ کولہرک دیدی کہ :
خیر . بلکہ قانونلر بر آز صیق درلر . لکن مقصد علویدر . چونکہ
ملتک ، فقیر عالہلرک حیات و صحتی تأمینہ معطوفدر . ہم قانون ، قانوندر ،
اطاعت و رعایت الزمدر .

نشاستہ قابریقہ سندن چیتقدی . بیوجک بر تار لایہ یر الماسی دیکلمشدی .

بارون، کوریور میسکز دیدی بویر الماسنی منحصرأ ذوق ایچون دیکیریورم
 قیشین سوکولونلر بر المارینک آره سنده یووا یاییورلر و تخمیری
 ییورلر. آو موسمی بونلری کسیریورم. سوکولونلر محسناکهنز قالیور.
 و میدانه چیقیورلر. کسیلان صاپلری ده حیوانلره یدیریورز.
 بر آز صکره عربنه مز، کسیک اراضیدن مرکب اولان ترلارک
 کنارندن کچیوردی. بارون، عزیزم بوتارلارله باقیکز دیدی بونلری آلدیغ
 وقت هپسی غیر قابل زراعت بر حالده ایدی چونکه چورومش نباتات مستحاناتی
 ایله طولو ایدیلر.

طوبراقلری اصلاح ایچون صرف ایتدیکم یاره، تارلارک بدلی کچدی.
 لکن الله ایتدیکم نتیجه، بومصرفه دکدی چونکه کچن سنه الک ای
 پانجار محصولی بوتارلاردن آلدیم. بوتارلاری هم قابل زراعت وهم پک
 منبت بر حاله قویق ایچون قیشین تبدلات هواینه دن محافظه ایله مک
 کاقیدر چونکه کسک اراضی اساساً پک منبت اولدینی حالده پک چابوق
 انجماد ایدر و انجماد اینجه سونکرلشیر وقباریر و نباتاتک کوکلری
 چیقار. لکن بوتارلار قشین قوم ایله اورتولورسه بتون بو محذورلر،
 مندفع اولور.

شوکور دیککز تهیی بر کویلدن آلدیم. بتون بو واسع ترلاری
 ستر ایتدیردیکم قومی بوتپه ایله جوارنده کی اورماندن چیقارتدم و طار
 برده قوویل انشا ایتدیره رک قومی، واغونلرله نقل ایدیورم. اون بش
 سانیتره لک بر قوم طبقه سی، قشین طونک اوکنی آلیور.

— بوفکری سزه کیم ویردی.

— بوبک یکی دکدر. قرق سنه اول ساقسونیاده کشف اولغش.

بکا حکومت مفتشلرندن بری توصیه ایله دی.

عربیه من شانونه دونمشدی . بیوک پارمقلق قبودن کیردی و مرمر ،
 بینک طاشنه یناشدی . ساییس آنلادی و بزی ، احترامکارانه بر صورتده
 سـلاملا یه رق ایندیردی . بارونه ، لطیف و مفید تنزهزدن دولایی
 تشکراتمی تقدیم ایتدم و ییقامق و البسه دکشک ایچون دأرمه چیقتم
 اک صوک اصولده انشا قلنش و یک مکمل صورتده تنظیم ایدلمش حامده
 بانو ایدرکن دوشونیوردم و کندی کندمه دیوردم که :

نه یاکلش بیلورمشم . آلمان زراعی ، قبا کویلورلدن و تنبله
 بیوک چفتلک صاحبی زادکندن عبارت دکلش . شمدی آلمان زراعتدن
 بر نمونه کوردم ، بونمونه ترقی به صوک درجه خواهشکر ، حیوان یتشدیرمک
 اصولنه واقف ، زراعت مهندسی ، علم الارض و علم جو اربابندن ،
 صناعتکار ، حرقت سمکه آشنا و غایت ماهر بر تاجردی .

شمدی ، پروسیالیرک مملکتلرینی نه درجه سودکلرینی اکلادم و بونلرک
 بومهرانیانک قوم صحرالرینی و کسک اراضیسنی ، منبت ترلا و لطیف اورمان
 حالنه افراغ ایچون اکثریا خارق العاده و بعض دفعه قهرمانانه غیرتلرینی
 کوردم .

بو آدملرک اصوللرینک مکملیتی ، ترقی و تعالی یه میللرینی و کشفیات
 و ایجاداتی قبول و تطبیق خصوصنده کی جسارتلرینی و فکر تعاونلرینی
 تقدیر و تحسین ایله مامک قابل دکلدی . صالونه اینر اینز بارونی ، بر
 چوق تمذیحات تردیفاً تبریک ایله دم .

بارون ، نواضع و محویتله ، اوت ، دیدی

مشغولیم چوقدر . دهـا تطبیق اولنه جق یکی نه اصوللر وار .
 چالشلی . اگر چالشمز سهق فصل یشارز . عالم نه قدر ترقی ایتدی .
 بین الملل رقابت نه درجه شدت کسب ایله دی . بز دائماً آلمانیایی ، دهـا

بیوک آلمانیا؛ اک بیوک آلمانیا کورمک ایسترز. باقکز زراعت اوطه‌لری، تجارت اوطه‌لری و حکومتز، ایشلرمنی نه قدر تسهیل ایدیور؛ بزه نه قدر یاردم ایلور.

ولایت زراعت اوطه‌سی، اصحاب اراضی‌یه، متخصصلر مفتش‌لر یوللایور. بونلر اورمانلریمنی زیارت ایدیورلر؛ خسته آغاجلری تداوی ایلورلر؛ قطعی اقتضا ایدنلری کوستریورلر حکومت حیوانلرمنی آشیلایمق، تداوی ایتک ایچون بیط‌لر کوندریور. اینکلرمنه وقویونلرمنه چکیلرک بوغاری و قوچلری بیلر حکومت تدارک ایدیور. قناللرمن و خندکلرمنک تنظیم و تعمیر ایچون مهندس‌لر اعزام ایلور.

سودلرمنک جنسی اکلایوب اینکلرک هانکیلرینی بسله‌مک و هانکیلرینی سیزاتوب صائق منفعتزه ده‌ا موافق اولدیغنی بیلدیرمک ایچون تحلیل مأمورلری تعیین ایتشلر.

چارلرمن ایچون ده متخصص مفتش‌لر وار.

بو قدر قولایلقه، بودرجه معاونت و حمایت رغماً بز چفتلرکلمزدن، کویلو زراع؛ آراضیلرندن حد اعظمی درجه‌سندده استفاده ایلرک یولنی بوله‌مزساق عجزمنه دلالت ایلرمن و پک‌عیب اولزمی؟

آریستیدی پاشا حضرتلری! شو سطرلری، دقتلیجه اوقورسه‌کز بوکون، زراعتک نه درجه ترقی ایتدیکنی، نه قدر بیلدیکیه و علم و قوفه احتیاج کوستردیکی کورر و حکومتک عهده‌سندده ترتب ایدن وظائفک نوع و اهمیتی اکلارسکز. آلمانیک، اوقویوب یازمه‌دن محروم اولانلری یوزده بشه بیلر بالغ اولیان مترقی و قور خلقی، حکومتک بودرجه حمایت و معاونتنه مظهر اولورسه بر قاج یوز سنه‌دنبری جاهل و نادان، بر حکومتک زیراداره‌سندده اوکی آنالرک اک ظالمی‌اندده قالمش

بر یتیم کبی هرکونا تربیه و تعلیمدن ، حمایت و معاونتدن محروم قالمش اولان زواللی ملت عثمانیه نك نه درجه مظهر معاونت و حمایت اولسی اقتضا ایلیه جکئی تقدیر ايله مك قولایدر .

آلمانیاده حکومت ؛ زراعت ؛ اک اشافی طبقه سی بيله متفقن و ابتدائی تحصیل کورمش زراعت معلمی ، ناصحی ، یاردجیسی یول کوستریجیسی اولور ، حکیمی ، مهندسی ، بیطرفی کوندر و دامزلق بوغا و قوچنی تدارک ایدرسه مملکتیزده یکنه واسطه معیشت و ثروت اولان زراعتک ترقیسی ایچون زواللی ، فقیر و جاهل ؛ اک یوکسک طبقه سندن اک اشافی طبقه سنه قدر عاجز و جاهل زراعتیزه قارشی حکومتیزه نه اولسنی ونه یایمسنی کشف ایتک کوچ دکادره

مشروطیت ، بر غایه دکادر ؛ بر واسطه در .

شو استعمال و اداره یه مانع اولان و حسن استعمال و اداره یی تأمین ایلان بر واسطه در . بو واسطه یی این قوللاندرق مشروطیتک فوایدنی خلقه کوسترمک و ملکی اعمار و خاکی مسعود ايله مک زمامداران امورک وظیفه سیدر . امید و تمنی ایدرم که سبی و فعالیتکز ، واقفانه و عالمانه سبی و فعالیتکز ثمره سی اوله رق — آز زمانده بزم زراعتیزده ؛ پروسیالی بارون کبی : [حکومتیز بزه اورمانلرمنی مساینه ، قنابلرمنی تنظیم ، سودلرمنی تحلیل ، اینک و قویونلرمنی تلقیح ایچون متخصص ، مهندسلر ، کیمیا کرلر ، بیطارلر و اینکلر و قویونلرمنه جنس بوغا و قوچلر یوللارکن بز چالشیز و اراضیزدن حد اعظمی درجه سنده استفاده ايله مک یولی بوله منزه سق عجز منزه دلالت ايله منزه و پک عیب اولمز می ؟] دیدکلرینی ایشیدرز

شورای دولت اعضاسندن

احمد مختار